

וישב

יציאה	כניסה	יום
17:18	16:02	יום
17:19	16:16	ת"א
17:15	16:05	חיפה
17:21	16:21	ב"ש

דבר המערכת

בפרשה אנו קוראים את סיפור מכירת יוסף, מעשה שלילי שהביא לתוצאה חיובית. השתלשלות האירועים בפרשות הקרובות מראה לנו כיצד כל מה שקורה מנווט מלמעלה על ידי בורא העולם. אומנם האנשים שמצבעים מעשים לא טובים צריכים להיענש על כך, אך אנו מצידנו צריכים לדעת שכל מה שקורה איתנו הוא לפי תוכנית ורצונו של הקב"ה. שבת שלום ומבורך, שלכם יוסי סולומון.

נקודה בפרשה הרב מרדכי אפרתי

למה יעקב עשה ליוסף כתונת פסים?

לכאורה התשובה לכך היא פשוטה, יעקב אהב את יוסף מכל בניו וכדי להביע אהבה מיוחדת זו עשה רק לו לבוש מיוחד – כתונת פסים. אבל עדיין קשה, למה בחר דווקא בכתונת פסים כדי להביע את ייחודיותו של יוסף הרי היה יכול לסמל זאת בדרך אחרת?!

בתחילת חייו היה יוסף בעל אישיות שאינה יכול לחיות בפרשה, במילים אחרת פרפקטציוניסט. לדעת חז"ל (וראה בשפתי חכמים בפרק ל"ז אות נ' כיצד הם הסיקו זאת) הוא חושד באחיו שהם אוכלים "אבר מן החי" (בהמה לא שחוטה) ושהם מזלזלים באחיו "בני השפחות" (הבנים של בלהה וזילפה) וגם היו חשודים בעיניו "בעריות" זאת למרות שבאמת לא עשו כל רע וכל החשדות שייחס להם לא היו נכונות אלא רק נבעו מהיותו פרפקטציוניסט.

יוסף ראה שהם אוכלים "בן פקועה" (עגל שנימצא ברחם הפרה לאחר שנישטחה) ללא שחיטה שהוא דבר שהוא אינו רצוי אבל מותר כי לפי דין אין צורך לשוחטו כדי לאוכלו מאחר והיה ברחם אימו כשנשטחה אבל בשביל יוסף אם זה לא פרפקט ולא "לכתחילה" זה בכלל לא כשר ומיד מספר ליעקב שהם אוכלים "אבר מן החי", הוא רואה שאחיו מקיימים משא ומתן עם נשים לרכישת מצרכים שונים ומשתמשים בנשים לצורך הקניה והמכירה והדבר נראה בעיניו "כגילוי עריות" בעוד שהשימוש האסור באישה הוא רק בשימוש של חיבה (כגון: הצעת המיטה לפניו וכד') אבל בשביל יוסף אם זה לא נתק גמור זה אסור ו"גילוי עריות" כיון שזה לא מושלם ולא לכתחילה ולא פרפקט.

כדי להוציא את יוסף מהתפיסה הזו, אלוקיים מגלגל אותו דווקא למצבים שאינם "לכתחילה" ולאנשים שהם אינם "פרפקט".

הוא ניזרק לבור עם נחשים, חי עם פושעים בבית הסוהר המצרי, מתחכך עם שרים ואנשים מהעשירון העליון (שר המשקים ושר האופים ואשת פוטיפר), חי עם אחיו ובני השפחות, חי כמלך, קשור להיררכיית השלטון המצרי, נימצא בין הגויים. במילים אחרות אלוקיים מראה לו שגם מצבים ואנשים שאינם פרפקט צריך לדעת לקבל אותם, להכיל אותם (לא חייבים להיות כמוהם אבל לדעת שהם קיימים וגם באמצעותם אלוקיים מדבר איתנו ומעביר לנו מסר).

יעקב עושה ליוסף "כתונת פסים" אולי לרמוז לו שהעולם הזה הוא לא רק פס אחד – הפס המושלם, אלא יש פסים, גוונים, אנשים, מצבים שונים מהמצב האידיאלי אבל עליו לדעת להכיר בהם, להכיל אותם ולראות את אלוקיים גם בהם.

הארה בחסידות הרב מענדי סולומון

אחד היסודות שאדמו"ר הזקן כותב בספר התניא הוא שלכל יהודי ישנה "אהבה מסותרת". פירוש, מה שמייחד את היהודי הוא היות בו הנפש האלקית שלא נמצאת באמות העולם, וכפי שהסברנו מהותה של נפש זו היא אלוקות, שהיא דבוקה בבורא ית'.

ומאחר ושורש נפש זו היא מאלוקות לכן **טבעה** הוא לשוב ולהידבק בה', כמו שכל דבר טבעו הוא לחזור לשורשו ומקורו.

ולכן לכל יהודי, אפילו קל שבקלים, יש לו בטבעו תשוקה להידבק בקב"ה, אלא שאהבה זו לא תמיד גלויה ולכן היא נקראת "אהבה מסותרת", אבל לעיתים יכולה היא להתגלה אפילו בקל שבקלים, ולכן אנו רואים שגם יהודים שאין להם הבנה והשגה בתורה מכל מקום מסרו נפשם על קידוש ה' כדי לא לכפור בתורה. ולכאורה מאין מגיע הכח למסירות נפש ליהודי שלא שמר תורה ומצוות? אלא מאחר שמהותו של היהודי היא הנפש האלקית לכן יש לו בטבעו רצון לידבק בה'.

פנינים לשולחן השבת

"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם" (ל"ז,ב) – לכל אדם יש מעלות וחסרונות, ואנו מצויים לראות בכל אדם את הצד השלם שבו, ולא את חלקו הפגום דווקא. יוסף הביא דיבת אחיו רעה בפני אביהם, ולכן ציווה עליו יעקב, שיילך לראות את "שלום אחיו", את הצד השלם שבהם ולא את מגרעותיהם. ועל-פי פירוש רש"י, "כל רעה שהיה רואה היה מגיד לאביו: שהיו אוכלים אבן מן החי, ומזלזלים בבני השפחות לקרותם עבדים, וחשודים על העריות". למרות שכוונתו של יוסף הייתה לטובה, שיעקב אביהם יניא אותם מן העבירות, הזכירה אותו התורה לגנאי כמוציא דיבתם רעה, כיוון שדיבר כ"משגיח מלמעלה", ובמקום לנסות לשכנע אותם בדברים לחדול ממעשיהם הרעים, הלך להתלונן עליהם בפני אביהם.

"לא יכלו דברו עולבם" (ל"ז,ד) – אמר רבי יהונתן אייבשיץ, עיקר הצרה הייתה שלא יכלו לדבר אחד עם השני, ואילו נדברו ביניהם – לא מן הנמנע שהיו מוצאים דרך לשינוך השנאה שאפיינה את היחסים שבין אחי יוסף. הוסיף, כי זו אבן-הנגף של כל מחלוקת, שאין איש נדבר עם רעהו ואין צד אחד מוכן לשמוע את הצד השני ולהבינו. ואם התמונה הייתה שונה – ניתן היה לפתור מחלוקות רבות הנובעות מקנאה ומשנאה – בטוב.

מסופר על בחור צעיר, שסיים לימודי ציור ורצה לבחון את יכולותיו בתחום. הוא צייר ציור מושקע מאוד, הניח אותו על כן ציור באחד הקניונים המקומיים, וכתב מתחת לציור: "אני צייר מתחיל, ואני מעוניין לקבל ביקורת על הציור שלי. כל מי שרואה כאן בעיה, טעות בפרופורציה או במשחק הצבעים וכד' - שייקח בבקשה את העט השחור שהשארתי למטה, ויסמן לי איקס על המקום הבעייתי". למחרת הגיע ידידו הצייר המתחיל לקניון, וחשכו עיניו - הציור מלא איקסים, כמעט עד אפס מקום. בבושת פנים הוא הוריד את ציורו ומחשבה עברה בליבו: "אין לי עתיד בציור". הוא לקח את הציור למורה, וסיפר לו על הניסיון המר. שאל אותו המורה: "האם תוכל לצייר ציור זהה לציור הזה?" "בוודאי", ענה הצייר המתחיל, וניגש מייד למלאכה. כעבור שלושה ימים הציור השני היה מוכן, זהה לחלוטין לקודמו. הצייר והמורה לקחו את הציור החדש, הניחו אותו על כן ציור בקניון אחר, וכתבו למטה כמעט את אותו הנוסח: "אני צייר מתחיל, ואני מעוניין לקבל ביקורת על הציור שלי". הפעם, הורה המורה לכתוב, בשונה מן הפעם הקודמת: "מי שרואה פה בעיה כלשהי, ירגיש בבקשה חופשי לתקן ולשפר. השארתי סט של צבעים ומכחולים לשימושכם...". למחרת הגיע הצייר, ונוכח לראות שאף אחד לא נגע בציור. גם שבוע לאחר מכן אף אחד לא תיקן כלום. חודש חלף ושום תיקון לא בוצע. אמר לו המורה: "רואה את ההבדל? להגיד מה לא בסדר - כולם יודעים, אבל לתקן כמעט אף אחד לא יכול". מוסר השכל – נמצאים אנו בערב חנוכה, וכל מאיתנו צריך להאיר את העולם סביבו ואם אכפת לך מהזולת, תעיר רק אם אתה יכול להאיר.

מתכון לשבת רונית מרקמן

הארה באמונה רון קרתא

קציצות עוף מטוגנות

מצרכים:

בשר עוף טחון 700 גרם במעבד מזון
ראש שום
צרור כוסברה ולסרי
2 עגבניות
1 פלפל חריף
2 ביצים
חצי כוס (חד"פ) סולת
כפית מלח
פלפל שחור
כורכום

אופן ההכנה:

לערבב הכל יחד.
לחמם מחבת עם רבע כוס שמן.
להכין קציצות ולטגן עד להזהבה.
מעל לסחוט לימון ולהגיש.

בתאבון!

באחת השנים עלה הרב חיים ברלין לירושלים. כשהיה הרב קורא את "שיר השירים" ומגיע לפסוק "הֲנֵךְ יָפָה רַעֲיָתִי הֲנֵךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים" היה קורא זאת בהתלהבות עד אשר היה בוכה. באחת הפעמים שאל אותו הרב אריה לוי: "מה מיוחד בפסוק הזה שגורם לך להתרגשות זו עד כדי בכי?" השיב לו הרב חיים: "בהיותי רב במוסקבה, נכנס אליי יהודי וביקש לדבר עימי ביחידות, הוא הודיע לי שנולד לו בן במזל טוב ומבקש ממני להיות המוהל. שאלתי אותו מדוע זה צריך להיות בסוד? והוא השיב לי שיש לו בית מסחר גדול לצורכי דת הנוצרים, ואם יידעו שהוא יהודי, יאבד את פרנסתו וגם חיי משפחתו יהיו בסכנה! 'לכן עליי לעשות זאת בסתר ובאתי לבקש עצה מהרב כיצד?' אמר לי. השבתי לו: 'בעירך נמצא מנתח יהודי מפורסם ורבים מהגויים מזמינים אותו אליהם, תזמין אותו להיות נוכח בברית. לשכנים תספר שהתינוק חולה וצריך לעבור ניתוח קל, הרופא יהיה הסנדק ואני המוהל והכל יבוא על מקומו בשלום!' לאחר מכן שאלתי אותו: 'מהי הסיבה שהנך מקפיד במסירות נפש כזאת על ברית המילה הרי אתה רחוק כל כך מהיהדות?' כששמע זאת היהודי החל לבכות 'אומנם התרחקתי מכור מחצבתי ואני מתחרט על כך מאד, ולפי מצבי איני יודע אם אוכל לחזור בתשובה, התרחקתי עד כדי כך שבני אינו יודע סממן יהודי מהו. אך אולי בעתיד יזדמן לו לפגוש יהודי ויתעורר בו הניצוץ היהודי וירצה לשוב לדרך אבותיו, אינני רוצה לחסום בפניו אפשרות זו, ואני חפץ למול אותו כדי לסלול את הדרך עבורו...' המשיך הרב חיים ואמר לרבי אריה לוי: "כאשר אני אומר את הפסוק בשיר השירים – 'הֲנֵךְ יָפָה רַעֲיָתִי הֲנֵךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים' פרוש הפסוק הוא - שעם ישראל יפה לפני החטא וגם לאחר החטא, והיה קשה לי להבין - איזה יופי יש ביהודי לאחר החטא? אך לאחר מעשה זה הבנתי את הדבר - אחת מסגולותיה הטבעיות של היונה - שהיא איננה מתרחקת מהקן שלה עד שלא תדע את הדרך חזרה. אם כך, מדוע 'הנך יפה?' בגלל ש'עיניך יונים'. בן ישראל אף על פי שחטא, ישראל הוא! למרות שהתרחק תמיד הוא מפנה את ראשו לאחור לראות שלא איבד את דרכו לגמרי ואם אינו מצליח בעצמו לחזור, הוא דואג לכל הפחות לזרעו שיוכל למצוא את הדרך חזרה..." תקווה גדולה נטע בורא עולם בעולמו, תקווה שנותנת לנו את היכולת לא להתייאש, לא לוותר, לקום, ולהמשיך קדימה. התקווה היא - שאף על פי שבן ישראל חטא, עדיין שם ישראל עליו, בכל פעם שמתרחק, יכול לסובב הוא את ראשו ולראות מולו את בוראו המחכה לשובו, ואם לא מצליח בפעם הראשונה, יכול לנסות שוב ושוב להתקרב, ואם גם באלו נכשל, לכל הפחות מנחיל מעט סממנים יהודים לזרעו אחריו, כדי שאולי, ביום מן הימים יתקרב אל כור מחצבתו. לעולם אל תתייאש ממצבך, ברגע אחד של החלטה טובה ונכונה אתה יכול להיות בפסגת ההר...

פתגם השבוע

"כל יהודי הוא בן יחיד אצל הקב"ה"

(אדמו"ר הרש"ב)